

ПОТЕНЦИАЛ ПРЕДПРИЯТИЯ: СУЩНОСТЬ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ

*А. А. Турило, к. э. н., доцент, ГВУЗ «Криворожский национальный университет»,
nvo.alta@gmail.com*

Методология исследования. Результаты получены за счет применения методов: обобщения – при формировании основных положений методологического подхода к исследованию сущности потенциала предприятия; абстракции – при определении содержания потенциала предприятия как экономической категории; общего и особенного – при установлении специфики экономического, производственного и рыночного потенциалов; системного подхода – при определении их базовых составляющих, соподчиненности и взаимосвязи.

Результаты. Усовершенствованы методологические подходы к определению экономического, производственного и рыночного потенциалов предприятия и разработана методика их оценки. Установлены особенности оценки инновационного потенциала, которому принадлежит определяющая роль в формировании перманентной конкурентоспособности предприятия, поскольку он определяет «конечный потенциал главного субъекта хозяйствования».

Новизна. Разграничены понятия экономического, производственного и рыночного потенциалов предприятия, разработан системный подход к их оценке. В качестве отдельной составляющей выделен инновационный потенциал, для оценивания которого предложено специальную методику.

Практическая значимость. Определенные в данной работе понятия и составляющие общей системы оценки потенциала предприятия, будут способствовать более глубокому изучению экономических процессов на микроуровне развития экономики. Рассмотренные базовые аспекты, определяющие взаимосвязь различных видов потенциала предприятия, могут послужить теоретической основой для дальнейшего совершенствования процесса управления инновационными процессами субъектов хозяйствования.

Ключевые слова: потенциал предприятия, экономический потенциал предприятия, производственный потенциал предприятия, рыночный потенциал предприятия, инновационный потенциал предприятия, оценки потенциала предприятия.

Литература

1. Карпенко Ю. В. Класифікаційний аспект економічної категорії «потенціал» / Ю. В. Карпенко. // Коммунальное хозяйство городов: Науч.–техн. сб. Вып. 48. – К. : Техніка, 2003. – С. 109 – 113. с

Karpenko Ju. V. *Klasyfikatsiyniy aspekt ekonomichnoyi kategorii «potentsial»* [Classification of the economic aspect of the category of «potential»] / Ju. V. Karpenko. // Kommunalnoe khozyaystvo gorodov : Nauch.-tekhn. sb. Vyp. 48. – K. : Tekhnika, 2003. – P. 109 – 113.

2. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. пос. / Н. С. Краснокутська. – К. : ЦУЛ, 2005. – 352 с.

Krasnokutska N. S. *Potentsial pidpryemstva: formuvania ta otsinka : navch. pos.* [Enterprise potential: development and evaluation : teach. guide] / N. S. Krasnokutska. – K. : TsUL, 2005. – 352 p.

3. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством : підручник. / Л. О. Лігоненко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 824 с

Ligonenko L. O. *Antykryzove upravlinnya pidpryemstvom : pidruchnyk*. [Anticrisis enterprise management: a tutorial] / L. O. Ligonenko. – K. : Kyiv. nats. torg.-ekon. un-t, 2005. – 824 p

4. Овдиенко В. Н. Производственный потенциал предприятия / В. Н. Овдиенко, В. А. Котлов. – М. : Экономика, 2002. – 559 с.

Ovdienko V. N. *Proizvodstvennyy potentsial predpriyatiya* [Production capacity of the enterprise] / V. N. Ovdienko, V. A. Kotlov. – M. : Ekonomika, 2002. – 559 p.

5. Отенко И. П. Механизм управления потенциалом предприятия : научное издание / И. П. Отенко, Л. М. Малеянец. – Харьков : Изд. ХГЭУ, 2003. – 220 с.

Otenko I. P. *Mekhanizm upravleniya potentsialom predpriyatiya : nauch. izd.* [Potential enterprise management mechanism: scientific publication] / I. P. Otenko, L. M. Malyarets. – Harkov : Izd. HGEU, 2003. – 220 p.

6. Протасов В. І. Сутність та особливості інновацій / В. І. Протасов // Вісник Київського національного університету. – 2010. – № 3, Т. 2. – С. 58 – 61.

Protasov V. I. *Sutnist ta osoblyvosti innovatsiy* [Essence and peculiarities of innovation] / V. I. Protasov. // Visnyk Kyivskogo natsionalnogo universytetu. – 2010. – № 3, T. 2. – P. 58 – 61.

7. Репіна І. М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління / І. М. Репіна. // Вісник Української Академії державного управління при Президенті України. – 1998. – № 2. – С. 262 – 271.

Repina I. M. *Pidpryemnitskiy potentsial: metodologiya otsinky ta upravlinnia* [Entrepreneurial potential : methods of assessment and management] / I. M. Repina. // Visnyk Ukrayinskoyi Akademiyi derzhavnogo upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy. – 1998. – № 2. – P. 262 – 271.

8. Спирин В. С. Анализ экономического потенциала предприятия / В. С. Спирин. – М. : Финансы и статистика, 1994.

Spirin V. S. *Analiz ekonomicheskogo potentsiala predpriyatiya* [Analysis of the economic enterprise potential] / V. S. Spirin. – M. : Finansy i statistika, 1994.

9. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. пос. / О. С. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексюк. – К. : КНЕУ, 2004. – 316 с.

Fedonin O. S. *Potentsial pidpryemstva: formuvannia ta otsinka : navch. pos.* [Enterprise potential: formation and evaluation : teach. guidances] / O. S. Fedonin, I. M. Repina, O. I. Oleksiuk. – K. : KNEU, 2004. – 316 p.

10. Шулік В. А. Сутність інноваційного потенціалу великих промислових підприємств / В. А. Шулік, А. Н. Давидов. // Вісник Хмельницького національного університету. – 2007. – № 9, Т. 1. – С. 66 – 85.

Shulik V. A. *Sutnist innovatsiyynogo potentsialu velykykh promyslovykh pidpryemstv* [Essence of the innovative capacity of large industrial enterprises] / V. A. Shulik, A. N. Davydov. // Visnyk Khmel'nitskogo natsionalnogo universytetu. – 2007. – № 9, T. 1. – P. 66 – 85.

11. Ровенська В. В. Дослідження методів підготовки та оцінювання трудового потенціалу на підприємстві / В. В. Ровенська. // Вісник ДНУ. Серія : Економіка і право. – 2011. – Т.1. – С. 138–141.

Rovenska V. V. *Doslidzhennya metodiv pidgotovky ta otsynuvannya trudovogo potentsialu na pidpryemstvi* [Investigation of preparation methods and working potential evaluation at enterprise] / V. V. Rovenska. // Visnyk DNU. Seriya: Ekonomika i pravo. – 2011. – T.1. – P. 138–141.

12. Шкроміда Н. Я. Комплексна оцінка економічного потенціалу суб'єктів господарювання / Н. Я. Шкроміда. // Економічний аналіз : Зб. наук праць. – Тернопіль : Економічна думка. Тернопіль : ТНУ, 2011 – Вип.9, ч.1. – С. 383–386.

Shkromida N. Ya. *Kompleksna otsinka ekonomichnogo potentsialu subektiv gospodaryuvannya* [Complex evaluation of economy-keeping subjects economic potential / N. Ya. Shkromida. // *Ekonomichnyi analiz : Zb. nauk prats.* – Ternopil : Ekonomichna dumka. Ternopil : TNU, 2011 – Vyp.9, ch.1. – P. 383–386.

13. Костирко Р. О. Комплексний підхід до стратегічного аналізу потенціалу фінансово-економічної стійкості господарюючого суб'єкта / Р. О. Костирко. // Вісник Нац. університету «Львівська Політехніка». Серія: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2007. – № 578. – С. 141–145.

Kostyrko R. O. *Kompleksniy pidkhid do strategichnogo analizu potentsialu finansovo-ekonomichnoyi stiykosti gospodaryuyuchogo subyekta* [Complex approach to strategic analysis of financial-economic potential of economy subject steady] / R. O. Kostyrko. // *Visnyk Nats. universytetu «Lvivska Politehnika»*. Seriya: Menedzhment ta pidpryyemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennya i problemy rozvytku. – 2007. – № 578. – P. 141–145.

14. Фесенко І. А. Інноваційний потенціал вугледобувних підприємств / І. А. Фесенко. // Наукові праці Донецького ДТУ. Вип. 22. – ДонДТУ, 2000. – С. 150–165.

Fesenko I. A. *Innovatsiynyi potentsial vugledobuvnykh pidpryemstv* [Coal-extraction enterprises innovative potential] / I. A. Fesenko. // *Naukovi pratsi Donetskogo DTU*. Vyp. 22. – DonDTU, 2000. – С. 150–165.

15. Тимохіна О. О. Кадрова логістика в системі управління кадровим потенціалом підприємства / О. О. Тимохіна. // Пріоритетні напрями розвитку національної економіки : зб. наук. праць; Серія «Економіка». – Донецьк : ДонДТУ, 2011. – Вип. 210. – С. 65–70.

Tymokhina O. O. *Kadrova logistyka v systemi upravlinnya kadrovym potentsialom pidpryemstva* [Personnel logistic in system personnel potential enterprise management] / O. O. Tymokhina. // *Priorytetni napryamy rozvytku natsionalnoyi ekonomiky : zb. nauk. prats; Seriya «Ekonomika»*. – Donetsk : DonDTU, 2011. – Vyp. 210. – P. 65–70.